

Як правильно оподаткувати доходи з Білорусі в Польщі у 2025/2026 році - дивіденди, ЗУС, місце управління компанії та ризики контролю

Igor Kyrzczewski · 29.01.2026 · Najczęstsze pytania (FAQ)

Як **податковий резидент Польщі** (проживаєш у Польщі, центр життєвих/економічних інтересів тут), ти маєш **необмежений податковий обов'язок** — звітуєш у Польщі про всі світові доходи, у тому числі з Білорусі.

Ключові моменти

- Доходи з Білорусі (наприклад, дивіденди, заробітна плата, інші) відображаєш у польському PIT (найчастіше PIT-36 + додаток PIT/ZG для кожної країни окремо).
- Угода про уникнення подвійного оподаткування Польща-Білорусь (1992 року) все ще діє на практиці для фізичних осіб, незважаючи на призупинення з боку Білорусі в 2024 році (стосувалося, головним чином, суб'єктів та вибраних доходів; для резидентів PL застосовується метод пропорційного відрахування).
- Податок, сплачений у Білорусі з дивідендів **можна відрахувати** (залічити) в Польщі — метод пропорційного відрахування.
- Документи: рішення про виплату дивідендів + підтвердження стягнення податку в РБ (сертифікат резидентства не є обов'язковим для тебе, але для компанії) + банківська виписка + білоруський документ про сплачений податок.
- ZUS: пасивні доходи (дивіденди) не підлягають внескам до ZUS. Якщо ти маєш трудовий/договорний контракт у РБ, це залежить від координації, але при резиденції PL та управлінні з PL — часто ZUS у Польщі.
- Управління компанією з Польщі: якщо фактичні рішення приймаєш у PL, податкова служба може визнати, що компанія має **філію** в Польщі → CIT в

PL + можливі ризики.

- Строк позовної давності: стандартно 5 років від кінця податкового року (до 2031 для 2025 року), але при приховуванні доходів → навіть довше.

Доходи з Білорусі — як оподаткувати в Польщі

Доходи відображаєш у Польщі, але відраховуєш податок, сплачений у РБ (до рівня польського податку з цього доходу). Для дивідендів ставка в РБ часто складає 13-15%, у PL 19% (PIT-38 або PIT-36).

Документи для підтвердження бази та відрахування

- Рішення зборів про виплату дивідендів.
- Банківська виписка з чистим переказом.
- Білоруський документ про сплату податку у джерела (наприклад, підтвердження внесення податку компанією або сертифікат).
- За необхідністю: угода компанії, протокол загальних зборів.

ZUS у Польщі

Дивіденди та подібні пасивні доходи не створюють обов'язку внесків до ZUS/ZUS медичного страхування. Якщо дохід походить з трудового/договорного контракту в РБ, а ти управляєш з PL — внески зазвичай в PL. В угоді компанії/угоді нічого дописувати не потрібно, але варто мати докази, що не ведеш діяльності в PL.

Ризик «управління з Польщі»

Як топ-менеджер, якщо приймаєш ключові рішення (стратегія, контракти, фінанси) з території Польщі, податкова служба може визнати, що білоруська компанія має **місце ефективного управління** в Польщі → оподаткування CIT у Польщі (19%) + можливі наслідки VAT/ZUS. Це частий ризик у холдингових структурах з Білоруссю.

Строк давності та перевірки

Податкове зобов'язання підлягає давності через 5 років з кінця року (наприклад, за 2025 рік — до кінця 2031 року). Перевірка може бути розпочата в цей період. При відсутності декларацій або приховуванні — давність не нараховується або нараховується спочатку.

Детальний аналіз ситуації податкового резидента Польщі з доходами з Білорусі

Польща застосовує принцип **світового доходу** для резидентів — оподатковуєш усе, що заробляєш у світі. Резиденція виникає, коли проводиш у Польщі >183 дні в році або маєш тут **центр життєвих інтересів** (сім'я, житло, економічні інтереси). У твоєму випадку (Варшава, Мазовія) це майже напевно Польща.

Угода Польща-Білорусь про уникнення подвійного оподаткування

Підписана в 1992 році, діє з 1994 року. Для дивідендів (ст. 10) Білорусь може стягувати податок у джерело максимум 10–15% (залежно від частки). У Польщі дохід оподатковується, але застосовується **метод пропорційного відрахування** (ст. 24 угоди) — від польського податку віднімаєш податок, сплачений у РБ, але не більше польського податку з цього доходу.

Білорусь у 2024 році призупинила угоди з багатьма країнами (у тому числі Польщею) до кінця 2026 року, але це стосується, головним чином, підприємств і вибраних категорій (дивіденди, відсотки, капітальні прибутки). На практиці польські резиденти все ще застосовують угоду і метод відрахування — податкові органи та індивідуальні інтерпретації це підтверджують для фізичних осіб.

Звітність на практиці

- Дивіденди → PIT-38 (19% з доходу) або PIT-36 якщо поєднуєш з іншими доходами.

- Додаєш **PIT/ZG** (окремо для Білорусі).
- В PIT/ZG записуєш: брутто дохід, податок, сплачений у РБ.
- Польський податок = (дохід з РБ × ставка PL) – податок, сплачений у РБ (обмежений).

Документи, вимагатимуться KAS

Для відрахування іноземного податку:

- Підтвердження виплати (рішення, постанову).
- Банківська виписка, що показує чистий внесок.
- Білоруський документ про сплату та внесення податку (наприклад, довідка компанії, виписка з податкового органу РБ, сертифікат резидентства не є від тебе вимаганий). Без цих документів відрахування може бути оскаржене.

ZUS і медичні внески

Пасивні доходи (дивіденди, відсотки) не створюють підстави для внесків до ZUS. Якщо ти працевлаштований у білоруській компанії → внески залежать від місця виконання роботи і резиденції. При резиденції PL та виконанні обов'язків у PL → ZUS у Польщі (медичний внесок ок. 9% основи, у 2025 році мінімум ок. 1385 злотих).

В угоді компанії не потрібно вписувати клаузи про ZUS — але буде корисно мати протоколи засідань, які підтверджують місце прийняття рішень.

Ризик місця ефективного управління

Польський закон про CIT (ст. 3 п. 1) + судова практика: якщо управління фактично відбувається в Польщі (рішення, збори, документи), білоруська компанія може розглядатися як така, що має податкову резиденцію в Польщі. Наслідки:

- CIT 19% з прибутків компанії в Польщі.

- Можливі звинувачення в ухиленні від оподаткування (клаусула GAAR).
- Ризик перевірок з KAS/US.

Строк давності та перевірки

Податкове зобов'язання підлягає давності через 5 років з кінця календарного року, в якому сплинув термін сплати податку.

Причини призупинення/переривання строків: початок перевірки, кримінально-скарбове провадження, приховування доходу >25%.

Перевірки трапляються рідко при малих сумах, але при холдингових структурах і дивідендах > кількох сотень тисяч злотих — ймовірність зростає.

Практичні рекомендації

Збери всі документи з Білорусі вже зараз. Розглянь можливість подання запиту на індивідуальну інтерпретацію до KIS (вартість 40 зл) на конкретну ситуацію — це забезпечить тобі майбутнє. При великих сумах скористайся послугами податкового консультанта, що спеціалізується на CEE/PL-BY.